

FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
A „MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG“ KOZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

Egészévre 2 frt 60 kr.
Félévre 1 „ 30 „
Negyedévre 70 „
Egyes szám ára 6 krajczár.

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos
ZSITVAY NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Josipovich Imre.

A politikai zürzavarban, melynek most éljük az idejét, megtörtént az a különös esemény, hogy Josipovich Imre horvát miniszter, a magyar kormányoknak ez a régi tagja, lemondott állásáról. Az ellenzék küzdelme, kitartó ellenállása azért, hogy a Bánffy-kormány a kiegyezés fontos kérdését akként kezelte, mintha az ország jövő boldogulása, vagyona és törvényadta jogai Csáki szalmája volna, ime már meghozta a következményeket. A horvát miniszter nem akar olyan kormánytagja lenni, mely oly hazafiatlan, hogy az országot jövő évtől kezdve *törvényen kívüli* állapotok szerint akarja kormányozni. Annál is meglepőbb ez a politikai esemény, mert tudjuk, hogy ötven évvel ezelőtt a hazafias magyar kormányoknak kellett a küzdelem fonalát fölvenni a horvát miniszterium ellen, ma fordítva van s bizonyára nagy politikai vétségek és mulasztások terhelik a magyar kormány lelkét, hogy a dolgok idáig fejlődtek.

Josipovich Imre horvát miniszter, ki oly férfias elhatározással hagyta oda a kormányt, 1889 óta tagja a mindenkori kormányoknak. Baross Gábor, Wekerle, Csáky Albin voltak a miniszter-társai, a kikkel együtt fontos kormányzati teendőket végzett.

A távozó miniszter családja előkelő horvát nemzetségből való, mely a legválságosabb időkben is hiven kitartott a magyar állameszme

mellett, a nélkül, hogy szűkebb horvát szülőföldje érdekeit és jogait elhanyagolni akarta volna. Atyja Josipovich Antal 1848-ban zágrábi főispán volt s magyar hűségének nem egyszer fényes tanujelét adta. Josipovich Imre Magyarországon tanult, itt nőtt fel s a politikai életben a hetvenes években kezdett résztvenni.

Mielőtt miniszterré neveztek volna ki, két ízben volt a magyar képviselőház tagja. Már akkor, a mikor Bedekovics a zászló és czimerügy miatt beadta volt lemondását, Josipovichot ajánlották utódjának. Bedekovics akkor megmaradt állásában, de halála után csakugyan Josipovich lett az utódja.

Josipovich Imre 1834 szeptember 1-én született Kuritoveczen; tanulmányait Tatán, Győrött, Szombathelyen és Budapesten végezve, a magyarosodásnak és magyar nemzeti szellemnek ápolója volt mindenkor a horvát főurak között. A hetvenes évekig otthon gazdálkodott s mint említünk, Bedekovich halála

után került a miniszteri székre. Mint minisztert a horvát országgyűlés a képviselőházba delegálta. 1892-ben valóságos belső titkos tanácsos lett. Minisztersége alatt létesült a zagoriai vasút.

A Josipovich távozásából arra is következtetnek, hogy a volt horvát miniszter s vele együtt a horvát képviselők is a kiegyezés előnyös megkötésének lehetetlenségét látva, hiveivé váltak a külön vámterületnek.

Josipovich Imre.

Összeesküvés az alkotmány ellen.

A magyar alkotmány ellen a Bánffy-kormány és pártja végzetes csínyt készül elkövetni, melynek hire bizonyára izgalmat fog okozni széles ez országban. Ennek a csínynek a lényege az, *hogy a Bánffy-kormány felhatalmazást eszközölt ki pártjától arra nézve, hogy törvénytelenül kormányozzon.*

Az év ugyanis már végefelé jár s a kormánynak még nincsen megszavazott költségvetése, nincs meg a kiegyezés sem, a melynek utolsó terminusa december hó végén szintén lejár. A kormány tehát megbukott, mert a törvényhozástól nem tudta azt a jogot kieszközölni, hogy a jövő év elejétől kezdve adót szedhessen, megbukott, mert a kiegyezést se meg nem kötötte, sem az önálló vámterületet nem készítette elő, hanem tehetetlen vergődésével válságba sodorta az országot.

A bukott kormány azonban ragaszkodik hatalmához. A helyett, hogy távozna, összetoborozta a hiveit s méltó elődjével: Tisza Kálmánnal egy javaslatot nyújtatott be a kormánypárt értekezletén. *Ez a javaslat felhatalmazza a kormányt arra, hogy szedjen pénz- és céradót törvényes felhatalmazás nélkül is s felhatalmazza, hogy a kiegyezést meghosszabbítsa az országgyűlés hozzájárulása ellenére is.* Ez nem egyéb, mint a magyar alkotmánynak felfüggesztése.

Bánffy tehát a helyett, hogy lemondását jelentené be Ő felségének, engedélyt kér tőle pártja nevében, hogy alkotmány nélkül, törvénytelenül kormányozzon. Van merészsége, hogy keresztül gázoljon a magyar alkotmányon, a melyre a király felesküdt s a melyért a nemzet annyi vért áldozott. És van ember, a ki kezét nyújt neki erre az aljas cselszövényre!

Hála Istennek, nem hiszszük, hogy ez a cselszövény sikerüljön. A Bánffy terve a szabadelvű pártban valóságos rombolást vitt véghez. *Josipovich horvát miniszter azonnal kilépett a kormányból, mert ő, mint jó hazafi, nem akart szövetkezni Bánffyyékkal az alkotmány ellen.* Nyomban ezután még nagyobb megrendülés érte a szabadelvű pártot: *Szilágyi Dezső, a párt legtekintélyesebb tagja, a magyar képviselőház elnöke szintén lemondott állásáról, mert törvényen kívüli kormányzat alatt Szilágyi Dezső nem vállalkozott elnökölni.* Lemondott Szilágyival együtt Láng Lajos alelnök is s Károly Kálmánnak, a másik alelnöknek lemondása szintén bizonyos. A képviselőház egész elnöksége odahagyta a kormányt, mert nem akartak a kormány alkotmány nélküli kormányzásához segédkezet nyújtani. S a szabadelvű pártnak már eddig is tizenhat hazafias érzelmeiről ismert, tekintélyes képviselője követte *Josipovichot és Szilágyit.*

A kormánypárt tehát a végleges szétzúllás előtt áll. Pedig eddig még gazda nélkül számoltak. A kétségbeesettségében minden szalmaszál után kapkodó kormány nem vette számításba, hogy Ő felsége, mint a magyar alkotmány legfelsőbb s felesküdt öre, megtagadhatja hozzájárulását a Bánffyyék tervéhez; nem vette számításba, hogy az ellenzék kis táborán kívül az aggódó nemzet is védelmére siethet vérrel szerzett alkotmányának s úgy elseperheti őt ez az öserő, hogy nyoma sem marad megbotránkosztató emlékének.

A vihar szele már felébredt, nehéz fellegek tornyosulnak a látóhatáron s a kormány czudar összeesküvéssel aknákat fur, hogy bőre szárazságát biztosítsa a bekövetkezendő zivatar alatt. Csakhogy erre már nincs mód. Végítéletének órája már elkövetkezett. A törvényeken keresztül vájt aknautja reája omlik s vonagló teteme fölött büszkén egyenesedik fel a megsértett s jogaiba visszahelyezett magyar alkotmány fenéséges alakja.

József kir. herceg jubileuma.

A legmagyarabb királyi herceg december hó 3-án ünnepelte a nevezetes emléknaphoz *harminczadik* évfordulóját, hogy átvette a magyar honvédség főparancsnoksági tisztét. Senkit sem illetet több joggal ez a legnagyobb magyar katonai méltóság, mint *József kir. herceget*, minthogy senki más nem tudott volna annyi szép eredményt elérni, mint a mennyit buzgóönfeláldozásával és igazi hazafias lelkesedésével sikerült neki felmutatni a honvédség fővezényleténél. A jubileumot vele együtt ünnepli az egész magyar közönség, mely hálás szívvvel gondol mindama maradandó alkotásokra, melyek *József kir. herceg* nevéhez fűződnek. Az első, a ki iránta való köszönetét kifejezte, a koronás király volt, aki igen megleghangu levelet intézett *József kir. herceghez* s egyuttal a katonai érdemkeresztet adományozta neki a gyémántokkal. Szívünkben kívánjuk mi is, hogy a teremtő sokáig tartsa meg a népszerű kir. herceget honvédségünk díszére!

Országos központi hitelszövetkezet.

A mit a „*Független Ujság*“ fennállása óta kitaratóan sürgettünk, hogy a kisemberek hiteligenyeinek kielégítésére az állam a hitelszövetkezetek fejlődését és működését törvénynyel és pénzzel elősegítse, azt az 1898. évi 23. törvényezikk végre megvalósította,

Ezen törvény alapján december hó 4-én alakult meg Budapesten *Lukács László* pénzügyminiszter elnöklete alatt az országos központi hitelszövetkezet. Ennek a feladata lesz ezentul, hogy a vidéken szövetkezeteket alakítson, ezen szövetkezetek működéséhez pénzt adjon és a szövetkezetek helyes működését ellenőrizze.

A központi hitelszövetkezet 3.072.000 korona jegyzett alaptőkével indul meg. Tőkeereje tehát elegendő arra, hogy a feladatát képező segítséget mindjárt kezdetben megadhassa.

Jobban szerettük volna ugyan, ha a központi hitelszövetkezetre az államnak kevesebb befolyása lenne, mert félünk tőle, hogy sok helyen ezt korteszésköznek fogják felhasználni és emiatt lesznek szövetkezetek, a melyeket a központ a segítségből ki fog zárni, azonban egészen véve mégis nagy haladás, hogy legalább azok a szövetkezetek, melyek a központhoz csatlakoznak, működésüket a legszélesebb alapon kifejtethetik. Ehhez járul még az is, hogy ezek a szövetkezetek a törvény értelmében adó-, illeték- és portómentesek, tehát nagy kedvezményeket fognak élvezni. A vidéki közönségen áll most, hogy felhasználva a törvény kedvezményeit, minél több községi hitelszövetkezetet alakítsanak, melyek segítségével a kisemberek hitel igényei kielégíthetők, az uzsorások karmai közül megmenthetők és ezáltal megélhetésüket és jólétüket biztosíthatjuk.

Josipovich miniszter lemondása.

A Bánffy-kormány legrégebbi tagja, a ki végigszolgált Tiszát, Wekerlét és Szapáryt, *Josipovich* Imre horvát miniszter megbukott.

Derék, jó hazafi volt, a ki osztatlan tisztelgetet vivott ki magának Magyar- és Horvátországban. Politikai működése iránt mindenki méltánylatlan viseltetett s elismerik róla, hogy a magyar-horvát viszony testvéries megszilárdításában érdemeket szerzett. Soha őt támadások nem érték, működése iránt bizalommal viseltettek. De volt mégis egy nagy hibája. Kijelentette, hogy *ha Bánffy újévig nem felel meg a törvény intézkedéseinek a kiegyezés ügyében, akkor ő beadja lemondását, mert törvénytelen állapotok között a kormány szekerét tolni nem akarja.* Bánffy e nyilatkozat után azonnal lemondatta. Jól tette. Olyan ember, a ki nem bír megbarátkozni a törvénytelen ségekkel, nem való a Bánffy kormányába. De a szabadelvű párt megrökönyödéssel fogadta a *Josipovich* lemondását. Mert az már mégis csak bökkenő, mikor egy szabadelvű miniszter mondja azt, hogy *„ez a törvénytelenég már nekem is sok, én ebbe mint jó hazafi bele nem mehetek“.* Ha most egy elismert jó hazafi lemond a törvénytelen állapot miatti aggodalmában, *mi azoknak a neve, a kik ezt az állapotot megcsinálják?* Tessék erre megfelelni Bánffy ur husvitézeinek! Annyi bizonyos, hogy a kormány válságos fordulóponthoz jutott, züllik a csapat s lehet, hogy már napok múlva meglepő változások történnek. A Bánffy-kormány előtt megnyitott már ez örvény, a melyet többé bujkálással kikerülni aligha lehet: *a jól megérdemelt, szégyenletes bukás.*

Országgyűlés.

Az országgyűlés a múlt hét folyamán folytatta a *pénzügyi meghatalmazásról* szóló törvényjavaslat tárgyalását, azaz folytatta volna, ha megint közbe nem jön egy esemény, a mely a tárgyalást ismét kiszorította a rendes mederből. A legutóbbi tüntetések alkalmával ugyanis *Rakovszky* képviselőt egy rendőrkapitány letartóztatással fenyegette, bár *Rakovszky* igazolta magát mint képviselő. A képviselőket az ugynevezett mentelmi jog védi attól, hogy törvényhozói működésük közben akár a rendőrség, akár a bíróság előállítsa őket. Kivéve egyes, büntetőtörvénybe ütköző cselekedeteket, előbb az országgyűléshez kell folyamodniok, hogy kiadja a képviselőt az igazságszolgáltatásnak; csak ha az országgyűlés kiadhatónak találta, azaz felfüggeszti a mentelmi jogát, akkor állítható bíróság elé. A budapesti rendőrkapitány ur ezt jól tudta, de abban a tudatban, hogy ő meg Bánffy katonája, kutyába vette a mentelmi jogot s csak több képviselő közbelépése mentette meg *Rakovszkyt* a letartóztatástól. Az ilyen önkényes eljárás az ellenzéki, kormánynak nem tetsző képviselők megfélemlítésére vezethet, azért az ellenzék hevesen kitört a rendőrkapitány botlása fölött s elégtételt kért, a mit azonban természetesen nem kapott meg a többségtől. Hiszen a többségnek s vele együtt a kormánynak az volna a legkényelmesebb, ha az ellenzéki honatyákat egyszerűen dutyiba zárnák. Hogy milyen eredményre vezethet az, ha az országgyűlési képviselőt politikai működése közben törvényadta oltalma ellenére méltatlan megtorlások érhetik, ezzel persze nem törődnek azok, a kik ma uralmon vannak s a kiknek semmiféle megtorlástól nincs mit tartaniok a hatalom részéről. Pedig ez voltaképpen igen fontos dolog, mert ha a képviselők sértetlenségét szigorúan meg nem óvjuk, akkor ma-holnap nem akad az ellenzéken ember, a ki mandátumot vállaljon. Ez az aggodalom magyarázza meg azt, hogy az ellenzék heves esatát vivott meg a *Rakovszky* mentelmi ügyében is.

Részletesebb tudósításunk a következő:

A *felhatalmazási* törvényjavaslathoz *Reitter* János szólt elsőnek a nemzeti párt soraiból. Eljenzés közt bizonyította be, hogy *Bánffy* Dezső iránt azért viseltetik rendkívüli bizalmatlansággal az ellenzék, mert *Bánffy* is, mint főispán, mint pártelnök és mint miniszterelnök rendkívüli, durva és törvénytíró volt az erőszakoskodások elkövetésében. Beszéde folyamán rámutatott arra a gazdasági sülyedésre, melybe ez a kormányzati rendszer juttatta az országot s midőn beigazolta azt, hogy a magyar és osztrák kormány célzatosan szövetkezett a népek félrevezetésére, kijelentette, hogy a Bánffy-uralom ellen: ezen rothadt rendszer ellen az ellenzék mindaddig küzdeni fog, míg azt el nem söpri a föld színéről.

Sághy Gyula mondta el ezután interpellációját

a pécsi *Engel-féle borhamisítás* ügyében, a melynek mibenléte felől lapunk mult számában irtunk. *Darányi* földművelésügyi miniszter az a megnyugtató választ adta, hogy a vizsgálat erélyesen folyik és a legnagyobb szigorral fognak eljárni az ügyben; *Splényi* budapesti rendőrkapitány ellen pedig, aki *Engel* urat egy 24 óra alatt szabálytalanul felmentette, fegyelmi vizsgálatot indítottak.

Ezután a *Rakovszky* mentelmi ügye került szónyegre. *Chorin* Ferencz, a kitünő jogász, aki különben a kormánypárt oszlopos tagja, maga is élesen elítélte a rendőrkapitány eljárását. Beszédében megvilágította a végrehajtó hatalom sajnos tulterjeszkedését, a mely ellenében a törvényhozói hatalom gyengítése egyenest veszedelem az alkotmányosságra. Nem zárkózott el attól sem, hogy igaz bírálatot mondjon a fővárosi rendőrségről, mely a törvénytíp-rással tetszeleg.

Chorin után *Szöts* Pál beszélt, majd *Györy* Elek, az ellenzék nagytekintélyű tagja, zajos tetszés mellett szállt síkra az alkotmány nélkülözhetetlen biztosítékának, a mentelmi jognak, védelmére.

Beszéde mély hatást keltett s különösen akkor hangzott fel a taps és éljenzés, mikor rámutatott az alkotmányos jogok sértéséből származható következményekre. A kormánypárti *Kubinyi* Géza is az immunitás sérelmének megtorlását követelte s igaz tárgyilagossággal ítélte el a rendőrállam tulkapásait. Majd *Hódossy* Imre állt fel szólásra s jogi tudásának meggyőző erejével mutatta ki, hogy mennyire kétségtelen a tárgyalás alatt levő esetben a mentelmi jog megsértése. Ha a rendőrnek — ugymond — joga van a Házba menő képviselőket letartóztatni, ugy a mentelmi jog nem ér semmit sem. Nagyhatású beszédét azzal végezte, hogy a törvényhozás függetlenségét most nyílt és vakmerő sérelem érte, mely megtorlást kíván.

December hó 6-án nagyjelentőségű esemény ejtette izgalomba a Házat. Híre kelt, hogy *Szilágyi* Dezső képviselőházi elnök lemond s követni fogja *Láng* alelnök is. Elkészülve erre senki nem volt. A miniszterek jártak-keltek, futkostak a folyosón s ki és be az elnöki és a miniszteri szobákból, a hol az öreg *Tiszával* tanácskoztak több ízben. A kormánypárt régiebb, tekintélyes emberei közül többen bejöttek a Házba, de alig hallgatták meg a híreket, siettek onnan el.

A míg ezek történtek: az ülésteremben *Szilágyi* megnyitotta a tanácskozást s a *Rakovszky-ügy* került sorra, a melyhez elsőnek *Sághy* Gyula nemzeti párti szólott; utána *Polónyi* Géza mondott izzó beszédet. Ezután az *Apponyi* indítványára zárt ülés következett.

A zárt ülést, a mint *Apponyi* gróf felszólalásából kitűnt, azért kérték, hogy megtudakolják a miniszterelnöktől: igaz-e a *Josipovich* miniszter lemondása, a mit egy óráig sem szabad eltitkolni az ország előtt és a valóságnak megfelel-e az az okadatolás, hogy *Josipovich* azért mondott le, mert a kormány tör-

vényellenes terveivel egyet nem ért? *Bánffy* báró miniszterelnök az első kérdésre igenlő feleletet adott, a másokra kitérően válaszolt. Ebből keletkezett aztán egy fölöttébb heves és hosszantartó vita, a melyben több mellékkérdés is szóba került. A szónokok közül *Horánszky* föntartotta a miniszterelnökkel szemben a *szószegés* vádját *Szentiványi* Árpád hangoztatta, hogy a miniszterelnök a nemzeti pártot kétszer megcsalta és becsapta, *Ivánka* Oszkár jelentette, hogy *Josipovich* megerősítette előtte lemondásának nyilvános okát.

December 7-én *Szilágyi* Dezső beadta lemondását a Ház elnökségéről. *Lemondott Láng* Lajos alelnök is. *Bánffy* arra kérte a Házat, hogy nyugodjék bele a *Szilágyi* lemondásába, a Ház azonban *Kossuth* indítványára egyhangulag elhatározta, hogy a nagytekintélyű és pártatlan elnök lemondását nem fogadja el. *Bánffy*t tehát a képviselőház egyhangulag leszavazta.

MI HIR A POLITIKABAN?

Bizalom az ellenzéknek. Mig a kormány minden eszközt s alkalmat megragad arra, hogy a mestersegesen csinált „közvéleménnyel“ önmagát diesdíttesse s az ellenzék harezát kicsinyitse, addig a vidék szabad gondolkozású közönsége is egymásután ad kifejezést véleményének, buzdítván, bátorítván az ellenzéknek, mely a nemzet jogainak épségben tartásáért olyan szép kitartással küzd. Legutóbb a sárosmegyei nemzeti párt intézett feliratot az országgyűlési nemzeti párthoz, mely mintegy visszhangja az egyesült ellenzék által nemrégiben benyújtott felirati javaslatnak.

Az eperjesi üdvözlő irat üdvözli s magáévá teszi *Hódossy* Imre által benyújtott s a korona hatalmához intézett feliratot. „Ott, hol az alkotmányos vitatkozás ezéltalan — ugymond a felirat — sőt ott, hol a kormány a legnagyobb törvénytelenégeket és erőszakos tulkapásokat beismeri, a nélkül, hogy a parlamenti többség ellenzését megmozdítaná, oly körülmények között csakis a korona hatalmához fordulhat a közvélemény! Üdvözljük tehát az összes ellenzéki pártokat, első sorban a nemzeti pártot, annak vezérért, gróf *Apponyi* Albertet, elnökét, *Horánszky* Nándort és megyei pártunk elnökét, *Hódossy* Imrét. Örömmel ragadjuk meg az alkalmat, hogy ismételve tántorithatlan bizalmunk, ragaszkodásunk, tiszteletünk és hálánknak kifejezést adhatunk“. — *Eger* városa egy nagy népgyűlés határozatából kifolyólag *Horánszky* Nándornak, a *kunfélegyházi* és a *péczeli* függetlenségi és 48-as pártkörök pedig az összes ellenzéki pártoknak küldöttek üdvözlő és bizalmi nyilatkozatokat.

Pedig ezek a bizalmi nyilatkozatok nem megrendelésre készültek!

Nyaktörös provizórium. *Thun* osztrák miniszterelnök a múlt héten Budapesten járt, hogy kormányunkkal a kiegyezés ügyében újabb megállapodásra jusson. Amennyiben ez év folyamán a kiegyezési törvényjavaslatokat rendes uton-módon törvényerőre emelni lehetetlen, hír szerint azt határozták, hogy *Bánffy* újabb hat hónapi halasztást eszközöl ki az országgyűlésnél; ez alatt a hat hónap alatt azután nyélbe ütnek a kiegyezést. Ez tehát egy újabb provizórium volna. Igazán, de *Bánffy* szavát adta, hogy több provizórium nem lesz, hanem vagy megcsinálja a kiegyezést az osztrákkal, vagy ha ez nem megy, önállóan rendezkedünk be, amint azt a törvény is parancsolja. Ha most az adott szó ellenére is provizóriumot akarna kieszközölni, úgy a saját pártjának java is oda hagyná, provizórium nélkül pedig nincs kiegyezés s kiegyezés nélkül nincsen *Bánffy*-kormány. A provizórium miatt megbuktatná a magyar, a kiegyezés meghiusulása esetén megbuktatná az osztrák. Ezuttal tehát nem vághatja ki a híres „szabaduszó” tisztességes uton. Mindenütt másutt bevégzett dolog volna a bukása, hiszen már pártjának java is odahagyta; *Bánffy* azonban nem habozik az alkotmánysegítéshez folyamodni, hogy legalább ideig-óráig fentarthassa megrendült állását.

December másodika. Elmúlt a császárné esendben. Hiába igyekezett a kormány december 2-ikát ünnepé tenni, a magyar nemzet szíve nem akarta megérezni azt, hogy neki valami köze volna az osztrák császár trónralépésének ötvenedik évfordulójához. A kirendelt fiatalság és hivatalnok sereg templomot járt, de a nagy közönség alig vett tudomást erről. Ő felsége maga is bölesen belátta, hogy nekünk nincs közünk a császári jubileumához, mert ez alkalommal a rengeteg kitüntetések csak osztrák alattvalói között osztotta ki. S ezzel lezékelt adott *Bánffy* uréknak, akik hizelegni véltek azzal a felséges urnak, hogy a magyar nemzetet ünnepelésre kényszerítették. Hallgassa meg az Isten az osztrákok imádságát s tartsa meg, nekik az osztrák császárt, nekünk pedig éljen a magyar király!

A német határzár megszüntetése. A német birodalmi kormány elhatározta, hogy legközelebb megnyitja a vámsorompókat Magyarország előtt s megfogja engedni a vérszentes kerületekről a sertések bevitelét. Hogy mily nagy horderejű a magyar mezőgazdaságra a német kivitel szabaddá tétele, elég legyen itt felhozni azt, hogy a kilenczvenes évek elején átlagban 300 ezer darabnál több sertést vittünk ki évenként a német piacokra. A német birodalmi kormány által 1894-ben elrendelt határzár azonban nem csak a magyar közgazdaságra járt hátrányokkal, hanem elevenén érintette a német fogyasztást is, mert megdrágította a sertésneműekben az élelmi cikkek árát. Németországban a sűrűn lakott munkáskerületekben a belföldi sertés, zsír és szalonna oly hihetetlen magas áron kapható, hogy azt élelmezésre alig használhatja a nép. A

megdrágult német sertés, zsír és termékeket a kétes minőségű amerikai szalonnával, undorító ízű sóshussal és mindenféle hamisított idegen zsiradékkal pótolják. A hushiány ezévből Németországban oly mérveket öltött, hogy a kormány nem zárkozhatott immár el a vámsorompók fölnyitása elől, ami pár nap múlva meg is fog történni. Belátta tehát a német birodalmi kormány, hogy a határzárval erősen sújtja magát a német fogyasztó közönséget s ez indította fenti intézkedéseinek megtételére. A zár feloldása annál is inkább eszközölhető, mert a német városok vágóhidjai úgy vannak berendezve, hogy a külföldi állatok részére elkülönített vágóhelyek állanak rendelkezésre s meg van a biztosítéka annak, hogy a Magyarországból bevitt sertésekkel járványos betegségek be nem hurczoltatnak.

Ujabb adóemelés.

A *Bánffy*-kormány a „városok és községek fogyasztási adó természetű bevételeinek rendezéséről” szóló törvényjavaslatával ismét egy kis adóemelésben akarja részesíteni a fogyasztó közönséget. Az államnak ugyanis mind nagyobb jövedelemre van szüksége a mai esztelen gazdálkodás mellett. Most már szükségleteit csakis úgy fedezheti, hogy az állami feladatok jelentékeny részét a községekre s városokra ruházza, melyek pedig saját ügykezelési költségeiket is csak szörnyen magas pótdadók beszedésével tudják fedezni.

Természetes, hogy ezek részéről nap mint nap emelkednek panaszok a helyzet tarthatatlansága miatt, s a törvényhatóságok pénzsegélyek emelése iránti kérése mind gyakoribb s mind indokoltabb.

Hogy már most az állam a jogosan követelő községeket és városokat kielégítse, pénzügyi helyzetük gyökeres orvoslása helyett megint ideiglenes eszközökről gondoskodik.

A városok és községek fogyasztási adó természetű bevételeinek ideiglenes rendezéséről szóló törvényjavaslat, a szesz-, hus- és borfogyasztási adókra megengedi, hogy pótdadót vehessenek ki nemcsak azon városokban és községekben, melyek a termelési adónak a fogyasztási adóval való egyesítéséből kárt szenvednek, hanem olyanokban is, a melyek ezt kérelmezik ügykezelési kiadásai fedezésére.

A bor fogyasztási adója után 20 százalék, a hus fogyasztási adója után 25 százalék, a szesz minden literperzentje után 10 fillér pótdadót szedhetnek.

Mi ez, ha nem adóemelés a leghatározottabb formában? Azt mondja ugyan a törvényjavaslat, hogy ez ideiglenes természetű intézkedés s csak addig marad érvényben, a míg a városok és községek anyagi ügyei végleg rendeztetnek, tudjuk azonban, hogy ha az állam jogszimmet talál valamely adójövedelmi forráshoz, arról le nem mond, míg tart benne. A Gazdák Országos Egyesülete nem is ké-

sett az ellen az adóemelés ellen tiltakozni s nemcsak hogy károsnak jelezte azt, hanem egyenesen felkérte a kormányt, hogy igyekezék a bor- és huszfogyasztási adókat fokozatosan beszüntetni, mert ezek igazságtalanok, mint olyanok, a melyek a legfontosabb szükségleti ezikkel terhelik.

MI UJSÁG?

Azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetésük november hó 30-án lejárt és a kiket e hó elején külön levélben szólítottunk fel előfizetésük megújítására, felkérjük, hogy a levélhez csatolt postautalvány felhasználásával előfizetésüket mielőbb beküldjék, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be, mert ezek a t. előfizetőink több számot már nem kapnak.

A királyné nővére. Trani grófné két nap óta Schmidt asszony név alatt Bécsben tartózkodik, hol az Imperial fogadóban vett szállást. A hercegnőt a király a fogadóban meglátogatta. Az uralkodó egyik szárnysegéde kíséretében hajtatott a fogadó elé és fél óránál tovább időzött a hercegnőnél. Bécsben feltűnt a boldogult királynénkhöz való megkapó hasonlatossága ugy arczára, mint alakjára nézve.

Nagy idők tanuja. Tokaj város érdemekben megöszült orvosa, dr. Székely József, az arany érdemkereszt tulajdonosa, a természettudományi és földtani társulat rendes tagja, mint részvétellel értesülünk, 88 éves korában szívszélhűdésben hirtelen elhunyt. A megboldogult, ki csak nemrégiben ünnepelte aranylakodalmát s nejevel 61 évig élt boldog házasságban, tevékeny részt vett a szabadságharcban úgy sebesült bajtársai gondozásában, mint az ellenséggel szemben a harcmezőn is. Hivatását mint orvos a legutolsó időkig, daczára agg korának, híven és kötelességszerűen teljesítette. Agg neje, gyermekei és kiterjedt rokonság gyászolja.

Leégett gyárak. Kis-Palugya községben Kosztolni fűrészmalma, a szomszédos Pazerini szőrmosógyár és Droppa Péter börgyára leégett. Kosztolni fűrészmalma nem volt biztosítva és így a tűz a jómódu embert néhány óra alatt koldusbotra juttatta.

Cserebogarak télen. A mostani időjárás szeszélyességét mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy míg egyik helyen szivárványt látnak, nyári zápor szakad meydörgéssel és villámlással, addig más helyen köd, fagy és zimankós idő járja. Felső-Szeli pozsony-megyei községben meg most eleven cserebogarakat a mult vasárnapi szép verőfényes napon fogtak a szabadban. Ugy látszik tehát, hogy tél apó szelid verőfényvel fog mosolyogni s még csak nem is gondol rá, hogy nem ártana már egy kicsit megrázni torzonborz hószakállát.

Csaló nagykereskedők. Nagyváradon Diósi Albert, Bernát és Ede dúsgazdag berettyó-ujfalui terménykereskedőket a nagyváradai törvényszék csalásért elítélte. Tíz esztendő előtt Diósi Albertet váltóhamisításért fegyházra ítélték, ki a vizsgálat alatt 40,000 forintnyi vagyonát hamis okirattal fivéreire iratta. A törvényszék a minap Diósi Albertet 3, Diósi Edét 2 évi fegyházra és Diósi Bernátot 1 és fél évi börtönre ítélté.

A jótékonyág örültje. Tintner bécsi papirgyáros néhány nappal ezelőtt értesítette Bécs városa valamennyi kerületi előljáróját, hogy minden egyes kerület szegényei számára 150.000 forintot, tehát a 19 kerület részére összesen 2 millió 850.000 forintot adományoz. E nagy bőkezűség gyanút keltett az előljáróságban, mert Tintner bár igen gazdag ember, milliókkal még sem dobálózhatik, harmadfél millió vagyona pedig egyáltalán nincs. Az eljáróságok tehát azt hiszik, hogy Tintner, a ki két nap óta eltűnt Bécsből, nincs beszámítható állapotban.

A huszár nem enged. Apezon e hó 3-án disznótort csapott Márta István, a melyen borozás közben összeszólalkozott a komájával, Kovács Imrével a katonai emlékérem fölött. Márta ugyanis tüzér volt, a ki a boszniai hadjáratban is részt vett s nem kapott emlékérmét, míg Kovács, a ki huszár volt, kapott ilyen rézből öntött ezifra emlékérmét. Márta beszélgetés közben megjegyezte, hogy ő jogosabban viselhetné mellén az érmet, mint a komája, a mire aztán Kovács annyira dühbe jött, hogy e szavakkal szurta ezombon komáját: „Majd megmutatom én, ki volt a vitézebb katona“. Szegény komája most fekheti az ágyat egy hétig az ő vitézsége miatt.

A csángók papjoknak. Megemlékeztünk a mult évben Józseffelva bukovinai csángó község hazafias lelkészének, Druzbáczkynak az elhunytáról, a ki utmutatója volt 48-ban a haza védelmére hazasiető Württemberg-huszároknak. Azután lett csángó pap, lelkész Bukovinában, Józseffelván, igazi apostola a népnek magyarsága megtartásában. Druzbáczky több alkalommal bejárta Magyarországot, hogy a józseffelvi magyaroknak a magyarországiak bőkezűségéből templomot és iskolát építsen, meg hogy csángó fiukat vive Magyarországra, gondoskodjék a bukovinai magyarság jövőjéről. Emlékkövel szeretné a község megjelölni lelkes papja sirját, gyűjtött is már valamit, de az még nem elegendő. A hazai közönséghez fordul tehát Józseffelva, hiszszük, hogy nem hiába. A ki adni akar a Druzbáczky-emlékére, küldje a pénzt Józseffelvára (Bukovina, u. p. Mazanajestie) Sebestyén Antal istensegitsi káplán és józseffelvi helyettes lelkésznek.

Csendőr-virtus. Nagy-Kállóban Tóth József kocsis betért a vásártéri koresmába pálinkázni, hová nem sokára utána bement egy régi haragosa is. Összetűztek, mire a csendőrség is közbelépett. Tóth sértette a csendőrséget s szitok között jött be a városba, a hová egy csendőr is követte. A piac-téren

utólérve, nekiesett s agyba-főbe verte, rugdosta s egyik szemét kiütötte, úgy hogy most Tóth a kórházban élet-halál közt fekszik.

Kossuth-nóta és szuronyok. Dicső és hősi cselekedettel tette nevét emlékezetessé december 2-án Székely-Udvarhelyt gróf Haller főispán. Ugyanis az ottani főgimnázium hazafias ifjúsága tüntetést rendezett, de a nélkül, hogy bármi kihágást elkövetett volna. Zárt sorokban, a közönség gyönyörűségére tovamonult a város fő utcáin a Kossuth-nóta gyújtó hangjai mellett. Nyomban utánuk termett. Haller paranesa következtében — a városi rendőrkapitány durva közegeivel és szétlósztásra hívta fel az ifjúságot. Az ifjúság azonban tovább énekelt, mire megjelentek a csendőrök és szuronyokkal szórták szét a védtelen fiatal embereket. Megértük tehát azt az időt, mikor szuronyokkal némitják el a Kossuth-nótát.

Merénylet a vértanuk szobra ellen. Ama vakmerő szász diákokat, akik a Kolozsvár határában kivégzett két 48-as vértanu szobrát tavaly megrongálták, e hó 5-én vont a felelősségre hitvány tettükért a kolozsvári törvényszék. A mai végtárgyaláson előbb bocsánatot kértek tettükért, aztán tanukkal bizonyították, hogy akkor holtrészegek voltak úgy, hogy teljességgel nem tudták mit csinálnak. E bünbánó vezeklésre a törvényszék felmentette őket. Az ügyész azonban felebbezett.

Halál ujságot olvasás közben. Nyiregyháza Sztarek Ferenc ottani rendőrkapitányt és tüzoltó főparanesnokot, a ki a Vöröskeresztegylet fiókjának is elnöke, e hó 4-én d. u. 5 órakor ujságot olvasás közben szívshűlés érte s azonnal meghalt. Halála iránt általános a részvét.

Nagy idők tanuja. Gara bács megyei községben a minap halt meg a fiatalabb 48-as honvéd, Késmárky Kálmán tizedes. Tizenhárom éves korában állt be a honvédek közé. Izmos, kifejlett fiu volt és atyjának, Késmárky Józsefnek, a tiszáninni kir. koronai kerület tanácsosának példáját követte. Az öreg Késmárky mint nemzetőr százados esett el a szőregi csatában. Fiából is vitéz katona lett és a Bács-Földvár mellett vívott ütközetben annyira kitüntette magát, hogy káplárrá léptették elő. A szabadságharc után egy ideig bujdosott, majd pedig elvégezte a gyógyszerészi kurzust és Bndapesten segédeskedett. Ez az idő alatt megszerezte az orvosi diplomát is és előbb Tarcalra, majd pedig Garára, szülőfalujába került orvosnak. Itt halt meg december 1-én, hatvannégy éves korában.

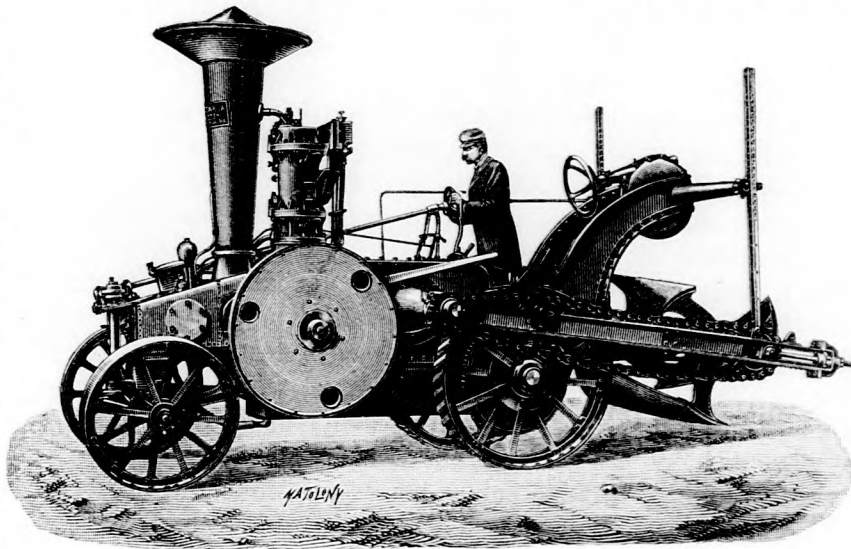
Váltóhamisító földmivesek. Két világlátott vácezi földmives, Helembay József és Csiszár István kerültek a minap a pestvidéki törvényszék fogházába, akik egy előkelő pest megyei földbirtokos nevére több váltót hamisítottak. Helembay maga 11 hamis váltót számítottatott le a pest megyei takarékpénztárnál.

GAZDASÁGI DOLGOK.

Mechwart-féle petroleum-eke.

A „*Független Ujság*“ hasábjain már volt alkalmunk megemlékezni arról, hogy a budapesti *Ganzgyár* a talaj megmivelésére egy petroleum-géppel hajtott ekét szerkesztett. Az ilyen géppel számos kísérletet kell tenni, míg az teljesen beválik. A Mechwart-féle petroleum-eke ma már mondhatni egészen tökéletes.

Az eke szerkezetének a leírásába itt nem bocsájtkozhatunk bele. Elég legyen annyit mondani, hogy az ekét munkába hozni és vontatni, nem szükséges semmiféle vonóerő. Az egész szerkezeten ugyanis egy petroleummal fűtött gép van, a mely

Mechwart-féle petroleum-eke.

a kerekeken elhelyezett gépezetet előre viszi és egyúttal a szerkezet hátsó részén hengeralakban elhelyezett ásókészüléket forgásba hozza.

Ezen ekének a munkája *nem szántás*, hanem inkább *ásás* és ennek következtében a föld megmunkálása a lehető legtökéletesebb. Különösen ha még hozzávesszük azt is, hogy ezen földmegmunkálást egész 30 cm. mélységig tetszés szerint lehet szabályozni. Ezen eke tehát különösen ott bir nagy fontossággal, a hol a talajt mélyebben akarjuk a közönségesnél megmivelni, mert az ilyen mély mívelést ökrökkel csak nagyon lassan és csak nagy költséggel, tehát csak tulságos drágán lehetne elvégezni.

A gép ára 8000 frt. Ez bizony nagy árnak látszik első tekintetre, de ha bővebben vizsgáljuk, nem sok. Ugyanis ezt a gépet a szántáson kívül minden egyéb másra, így cséplésre, szecskavágásra, fűréshajtásra stb. lehet használni. De sürgős munka esetén éjjel fáklyavilágítás mellett szántani is lehet. Tekintve továbbá azt a körülményt, hogy a mély

szántásra évenként aránylag csekély terület jut egy gazdánál, több gazda szövetkezve vásárol egy ily gépet és sorrendben közösen használják. Annál inkább lehetséges ez, mert az eke szerkezete és gépezete oly egyszerű, hogy annak vezetésére és kezelésére külön gépész nem szükséges, minden értelmes ember, ha egyszer működésben látta, könnyen vezetheti. Erről éppen most Pincehelyen (Tolnamegye) meg lehet győződni, a hol az eke dolgozik.

A Ganz-gyár minden kérdezősködőnek szívesen ad utbaigazítást és a kezelő személyzetet szívesen be is oktatja.

A konyhasó szerepe az állatok takarmányozásánál.

A konyhasó az állati test anyagainak fontos alkotórésze. Annyi konyhasó, a mennyi az állati test felépítéséhez szükséges a rendszeren használt, egészséges állapotban levő takarmányok egyikéből sem hiányzik, ez okból konyhasó adagolása tulajdonképpen nem szükséges. Azonban a konyhasó a takarmányneműeket izletessé teszi, étvágyat csinál, az ürülék (belső és hügy) gyorsabb eltávolítását idézi elő, a takarmány- és ivóvizfelvételt fokozza. A konyhasó növeli a nyál és más emésztési nedvek elválasztását, a melyek viszont az emésztést elősegítik. A konyhasó tehát gyorsabbá teszi az egész anyagcsereét, miáltal az állat élettevékenysége fokozódik. A konyhasó a takarmány emészthetőségét nem növeli, hanem csak annak izletességét fokozza, miáltal az állatot több takarmány jobbízű elfogyasztására ingerli.

A konyhasó tehát nem annyira mint táplálék, hanem inkább mint ingerlő anyag szerepel. A konyhasó etetése különösen oly esetekben czélyszerű, ha az emésztés és anyagcsere erélyesebbé tétele kívánatik. Ez az eset előáll akkor, ha az állatok sok nehezen emészthető rostos takarmányt, pl. szalmát, szecekat kénytelenek fogyasztani, vagy ha olyan takarmányt kapnak sokat, a melyből a sók hiányzanak, pl. esőtől kilugzott szénát, sarjut, vagy a melyek petyhítő hatással bírnak, pl. répaszelet, moslék; utóbbi takarmányoknak az emésztést gyengítő hatását ellensúlyozza. Konyhasó adagolása előnyös a fejős tehenekre is, ha sok szalmát, durva szénát fogyasztanak, mert a konyhasó szomjúságot idéz elő, a nagyobb vízfelvétel pedig a tejelválasztást mozdítja elő. Ugyancsak nagyon előnyös a konyhasó a hizókra, a melyek ezáltal fokozottabb takarmányfelvételre ingereltetnek, helyénvaló továbbá mindamaz esetekben, midőn nagyobb élettevékenység vagy munkaképesség szükséges, így az igavonó állatoknak munka idején, a növendékállatoknak és tenyészállatoknak.

A konyhasó e kedvező hatása dacára óvakodni kell tulságos só adagolásától, mert a kelleténél nagyobb mennyiség az állatok egészségére ártalmas, emésztési zavarokat, hasmenést okoz, sőt az állat el is pusztulhat. Hizó állatoknál a kelleténél nagyobb mennyiségű só azért hátrányos, mert az általa előidézett fokozottabb vízfelvétel az anyagcsereét a kívántnál nagyobb mértékben mozdítja elő, a testben lerakodott anyagok ismét felbomlanak és a testből távoznak.

Általában 100 kg. élő súlyra naponként lónak 2—4 gramm, tejelő marhának 4—10 gramm, hizónak 5—8 gr., borjunak 6—12 gr., sertésnek 4—10 gramm, juhoknak 5—15 gr. a legmegfelelőbb mennyiség. A hizó marhának, teheneknek a sót törött állapotban szokták adni vagy hetenként egyszer a marha szájába téve vagy takarmány közé keverve, növendékállatoknak darabban adják, hogy tetszés szerint nyalhassák.

A konyhasó elég drága anyag, de ujabban a pénzügyminiszterium az u. n. *marhasót* bocsájtotta forgalomba, mely vastartalmu anyaggal van keverve, ezért vöröses színű és az emberi élvezetre nem alkalmas, csakis állatok számára való. Ez a só kilogrammonként csak 5 kr.-ba kerül. Kapható a nagyobb sóárudákban, de csak 50 kgr.-os zsákban. Kiszagdzák ezért jól teszik, ha többen összeállnak és szövetkezve veszik meg és egymásközt elosztják.

K. R.

Vegyések.

Magyar Földmivelők Naptára 1899. évre. Most jelent meg ezen díszes kiállítása, tartalmas és olesó naptár a jövő évre. A kalendárium minden ember leghivebb barátja, mert az egész éven át örömben és bánatában végig kíséri és az év végén előregedve nyugvóra tér, hogy újévkor ismét a régi hűséggel beköszöntsön. A Magyar Földmivelők Naptára mulattató közleményeken kívül sok hasznos és tanulságos olvasmányt tartalmaz, úgy hogy minden olvasónknak legmelegebben ajánlhatjuk. A naptári rész után különösen érdekesek azok a képes közlemények, melyek boldogult Erzsébet királyné életéből vett részleteket tartalmaznak. Szép elbeszélések és versek gazdagítják a könyvet. Végül a gazda mindennapi életében előforduló feljegyzésekre való üres rovatolt lapok és a vásári jegyzék teszik az egész évre hasznossá.

A „*Független Ujság*“ előfizetői 35 kr. előzetes beküldése után bérmentve rendelhetik meg a „*Független Ujság*“ kiadóhivatalánál. A pénzt legezelszerűbb postautalványon az előfizetéssel együtt beküldeni.

A gyakorló-téren.

MULATTATÓ.

Koronák vitája.

Irtá: Pósa Lajos.

Megszólal az osztrák császár

Dölyfös koronája:

«Ötven éve szórom a fényt

Ferencz József homlokára.

Ugy-e, ugy-e halványodol,

Homályosulsz tőlem!

Magyar király koronája,

Borulj le előttem!»

«Jól hallok-e? — szól a király

Büszke koronája. —

Én nem leszek önkényednek

Játékszere, rabszolgája!

Nem borulok le előtted,

Fényem por ne érje!

Én a király homlokának

Vagyok ékessége!

Te borítasz homályt én rám?

Fölkaczagok rája!

Tudod-e, hogy ki vagyok én?

Szent Istvának koronája!

Ezer ének: fürödtem én

Ragyogó napjába:

Minden ágam egy-egy század

Lángoló sugára.

Te borítasz homályt én rám?

Zsarnokság jelképe!

Elfelejtet, hogy rád tapadt

A szabadság hulló vére?

A mi fénylik rajtad, azt is

A szívemből szedted össze:

Még gyöngyöd is megfagyott könny:

Magyarország könnye!

Halld meg tehát, osztrák császár

Dölyfös koronája!

Ünnepedben nem vesz részt a

Magyarok királya!

Nem tündökölsz a fényembem,

Nem hivalkodsz véle!

Nem vetsz árnyat ezer évem

Csillagösvényére!

Magyar népem, meg ne hódolj

Az osztrák császárnak!

Gondolatid, jobb, ha most a

Golgothára szállnak.

Ne disóítsd a cselszövő

Kamarilla diadalát:

El ne zengd azt a háladalt:

Önérzeted hattyudalát!»

Burkus.

Burkusról írom e pár sor írásomat, Burkusról, akivel személyes ösmeretségben vagyok. Ha a tanyára megyek, Burkus engem minden oldalról üdvözöl s télen a szánkó alacsonyabb lévén a kocsinál, bele is ugrik az ölembe. Ilyenkor röptében végig érinti szájával a kezemet. Ez nem kellemes s meg is mosdom utána, akár csak valamely gróf a választóival való kézfogás után.

Az ember tudja, hogy ily etikett-ellenes dolgokra Burkus csak önfelédtpillanataiban vetemedik,

Éjszaka, ha gyanus ember közeledik, Burkus a terep ügyes kihasználásával bujik elő az árkokon keresztül s merészen kiáltja ki a feneketlen sötétbe a haldberdőt.

— Hab, hab, hab-habhab, buffhabbab, buju, buju, buju!

Ha megint más kutya koncsorog a mezőségen, a nyugodt s előkelő Burkus csak figyelmeztető szavakat kiált neki, hogy ne közeledjék idegen territoriumra.

— Bek, mek, belem, melem, bekmek! . .

A darvakra, ha elrepülnek előirt iverkben a tanyaház fölött, szintén szól néhány szót, nyilván-

Huszárok előörsön.

midőn réglátott ismerősének látása bizonyos extázisba ejti.

Ez szavain is meglátszik. Ha a nyulbőrös zsidó, ablakos tót, bolgár kertész, vagy egyéb ilyen fajta-beli kereskedő tűnik föl a messze pusztá végtelenjén, Burkus nem is ugat, csak vakkant.

— Eh, eh! — mondja.

Ha kocsival halad el valaki, másképp szól:

— Buff, buff! — így szól.

Mészárosokat, akik eladó tinók, juhvágókat, akik mustra-birkák irányában jönnek, nemi szeretettel fogad, mert megérzi rajtuk hihetetlen messziről az állati vérszagot.

— Beő, beő, be—vevő! — így nyilvánítja ilyenkor Burkus a nézetét.

valóan azért hogy a gólyánkkal össze ne merjenek verekedni.

— Balabuff buff, balabuff — mondja, de ez csak oly esendes mondás, hogy talán még a darvak sem adnak rá sokat.

Ily különféle szólásai vannak Burkusnak, aki a kutyanemzetség apja a tanyán. Van még egy másik is, aki szintoly legöregebb kutya, mint ő, de biz az nem sokat ér. A Talpas nem tud ugatni.

— Botnyelvű a szegény — ez az öregbéres véleménye, aki szintén okos ember. Járt Pádovába. Akkor még jó világ volt ott. Akkor sajtot kapott egy garasért az ember, hogy csak győzze megenni.

Igen hát, a Talpas botnyelvű, de igen derék kutya azért. A nyulat eltudja fogni, amihez Burkus

nem ért. Burkus igen ügyetlen jáger, mert ha nyulat lát, rögtön esahol.

— Ahhá, ahhá? — kiabálja.

A nyul ilyenkor elszalad. Ellenben Talpas szeliden oson utána az erdőszéli bokrok alatt s derékon kapja. Akkor behozza a tanyába s akkor ketten megeszik gombócz nélkül. Csupa szőr a szájuk, de nekik az mindegy.

Burkust tavaly végiglőtték.

— Elharántolták — mondta a béres.

Valaki rálőtt s egy fáradt golyó végighasította a bőrét. Nyögött, mikor hazaért, mert odakutyálkodott akkor is. Talpas Burkust szemrehányással készült fogadni s várt reá az akácok alatt.

Burkus jött, fölemelte a fejét, ránézett élete párjára s lehajtotta a füleit.

Aztán a jobb oldalával elvonult Talpas előtt.

Talpas látta a sebet. Nyöszörgött. Burkus megállt. Talpas gyógyítani kezdte. Ötödnapra behegedt. Burkus ma Talpas rabja s örökre hálás.

Tízéves házastársak között olyan kedveskedést sehol nem találni, mint e két kutya közt. Burkus többszörös öregapasága daczára oly negédes tánczot rak az udvaron Talpas előtt, hogy az elneveti rá magát, pedig igen komoly rendszerint, mint minden szóttalan állat. Mondta már az öregbéres, hogy botnyelvű szegény. Sohasem tud szólni.

Burkus tavaly beállt zsandárnak. Neki vannak

Tüzérek munkaközben.

Szép lombos akácok, de felette görbék. Most négy éve meg voltak faragva karónak. Ölbe voltak rakva a tanya háta mögött. Aztán kerítést csináltak belőlük a virágos kert elé s nagy X-formában verték valamennyit a fölbe. Az Isten megáldotta azt a földet, az akác pedig megfogta, lombos lön, az egyik arra görbe, amerre az X-nek a ballába van, a másik arra görbe, amerre az X-nek jobblába van.

Itt várta Burkust a Talpas.

No esakhogy nem a régi méltóságteljes Burkus jött. Dehogy. Jött egy Burkus, lassan, minden lépésnél belesüppedve a homokba, jött egy Burkus, lomhán lomposan, nyögve.

Talpas néhány lépést elébe ment. Megállt.

ilyen raplijai. Én ezt így mondom: rapli. Az öregbéres, a kinek parasztember létére kötelessége magyarul beszélni, azt mondja:

— Mög van háborodva.

Burkus valósággal meg volt háborodva zsandársága időszakában. Nem tudni miért és hogyan, a kutya beleszeretett a csendörökbe. E derék, szálas fiuk minden harmadnap jöttek a pusztára a messzi őrsről, gyalog keresztül a nehéz sívó homokon, bementek a tanyára vizért s aláírátták ellenőrző könyvecskéiket. Burkus azelőtt a béres kutyaikkal egyetértőleg dühösen fogadta őket, finánczokat sejtve bennük. Később fokunkint szelidülni kezdett, s egyszer hizelkedve dörzsölte csodálatosan nagy fejét a lábaikhoz. Azután velük ment, kísérte a köz-

bátorság mozgó fegyvereseit a napos pusztán, a meddig a szem ellátott, s csak este tért vissza fáradtan, kiéhezve. Ez így ment talán három hétig, azután abbahagyta a dolgot, megint a régi dühös állat lett. Ezt a rejtélyt megfejteni azóta senkisésem birta s Burkus viselkedésének oka gyanánt még ma is az öregbéres főntebbi véleménye az irányadó. Az öregbéres főntartotta nézetét.

— Mög volt háborodva — mondta — mög. De talán tanult tőlük valamit.

No, nem mondhatnám. A pusztai kutya gazdája holmiját csodálatos erélylyel védi mások elől, de maga azért néha belekóstol. Városi emberek, ha néha esöndes falukon utaztak keresztül, láthatták, hogy az idegen szagu városi hintót mint ugatják végig az utczán az ebek. A kutya kiáll a porta elé s szalad ugatva az üveges batár után, de csak addig, ameddig az ő kerítésük tart. Erről a területről kiugatván becsülettel a kocsit, a melyben valamely idegen támadót sejt, nyugodtan visszamegy a kerítés végérl, a hol már a másik porta Tiszája vette át a szolgálatot.

A kutya itt nyilvánvaló tudását árulja el annak, hogy meddig terjed az ő birtokuk, akáresak az utczai bakter, aki a reábizott házon kívül nem bánja, ha az egész világot elviszik is a betörők.

A pusztai kutyánál fejlettebb ez az érzék. Annak a szemelőtt nincs kerítés, amely megmutatná, meddig terjed a gazdája birtoka, s mégis tudja. Van olyan birtok az országban nem egy, amely városi emberé s a tulajdonosa nem tudja oly határozottan a földje szélét, mint a kutyája. Az eb az ő vagyont e határig védi becsülettel, éjjel és nappal, e határig bátor, néha kegyetlen és durva, e határon túl gyáva, félénk s megdobjhatja röggel a messzi tanyai iskolába igyekvő béresgyerek.

Ilyen értelemben Burkus kitünő preventív policzista volt, de másképp esalfa gazember, aki mindent lopott, amihez hozzáfért.

A szitát kilopja a konyhából, hogy apró kutya-fiak beleállva, egy ujfajtáju velozipéd-sportot rendezhessenek.

Ellopja a téli vadász-sapkát csak azért, hogy beledughassa az orrát s megjelenhessen Talpas előtt mint álarczos. Ellop minden néven nevezendő hust. Ezeket nem huzza az orrára, hanem megeszi.

Előszeretettel lopja a tollseprüt, dohányzacskót. Minek az utóbbi neki?

A gazember elviszi az öregbéreshez, akit nagyon szeret, mert az engedi, hogy nyalogassa a esizmaít, amiket lopott gépolajjal ken be. Az öregbéres kiüríti a zacskót, Burkus visszahozza. Megrugatva, fölajdul, kiszalad a házból, futtában elvisz egy papucsot s oly kedveskedéssel teszi Talpas elé, mint az Aladárok az első ibolyát a Margitoknak.

Azután szokott helyéről, az öreg eperfa alól elzavarja a kácsákat, a meleg homokba fekszik s ajkai körül kaján mosolylyal a ház ajtaját nézegeti.

Bus Imre.

I.

— Bus Imrénék háza
Készüljön a nászra!
Jó cselédim: fiam jegyző, —
Rangos legyen a menyegző,
Pap lánya a mátká...

— Beteg vagyok, érzem,
Gazdauram kérem...
— Mi bajod van, Boreza lányom,
Három éve hü szolgálóm?...
— Jaj!... megöl a szégyen...

Nagyot néz a gazda:
— Ejnye, fékom adta!
Hírbe hozod az én házom...
Sir a Boreza. — Megbocsásson...
— Mondd: ki volt az apja?

Csak zokog a Boreza.
— Tán a Pista szolgál?
— Nem, gazduram! a nagy égre!
— Megmondod hát nekem végre?!
— Ez a szívem dolga...

— Nem addig a, lányom:
Fót esett a házom!
Tán a kocsis volt, a Miska?
Mondd meg lányom, jó Boriska,
Hogy szived ne fájjon...

— Nem, nem! akár hogy kérd...
— Na! talán a szomszéd?
— Az se, az se! — Ugy a dolgot
Látom én már, ha nem mondd,
Értem, értem, hogy mért...

— Gazduram jaj! kérem...
— Értem lányom, értem:
Imre fiam... — Csak ne bántsa!
Két kezével áldja, áldja...
Arra kérem szépen...

Arzát könnye mossa.
— Ne sirj lányom, Boreza!
Áldást kértél: én megáldlak,
Apa is lesz unokámnak,
Ez a rendnek sorja...

II.

— Nótáros Bus Imre!
Drága fiam ird le:
„Tiszteletes uram, kérem:
Itt a gyűrű — van már nekem
Hitvesem a szivbe...”

— *Mi ez apám? mondja?!
— Szólj te lányom, Borcsa...
— Édes apám? feleségül...
— Tied, Isten kegyelmébül...
— Soha, soha, szolgál...
— Nem?! hát tessék, írd be:
„Ma, özvegy Bus Imre
Árva Borcsát nőül vette.
Árva Borcsa férjül vette
Ma, Bus Imrét szinte...
Vigad a Bus háza,
Gyül a vendég nászra.
Nem pap lánya, nem kisasszony,
Árva Borcsa a menyasszony,
Bus Imrénék párja...
Petrus Jenő.*

Képeinkhez.

Képek a katonaéletből. A mióta a világbéke eszméje kisért, azóta még inkább fegyverkeznek a nagyhatalmasságok. majd egy új fegyver, mely sok millió forinttal gyarapítja az államadósságot, majd új töltevény, vagy ruhadarab. Néha a borju szíjjának egy arasznyival való megtoldása valahány százezerjébe kerül az országnak, mert évről-évre szaporodik a haderő, a katona anyag, ugyancsak sok-sok borjura, patrontáskára stbre van szükség, amik nélkül nem katona a katona. A harczedzetséget és hadfegyelmet mindinkább fokozni kell a világbéke hangoztatásával párhuzamosan...

Mai három szép képünk éppen a katonaéletből van véve a haderő három csoportja szerint. A *gyakorlótéren* című képen félig adjusztált bundásokat, magyarul: regrutákat látunk menetgyakorlat közben. Az a szigorú arany portupés ur: a hadnagy ur nagyon sok hibát talál a bakák mozdulataiban: nem elég peczkes a láb, a mellett nem vetik ki egészen, a fegyvert nem szorítják erősen vállhoz stb. stb., annyihibát talál a hadnagy ur, hogy szinte kétségbe esik az a kéthónapos bakagyerek, hogy sohasem bírja úgy megtanulni a bakaregulát. De megtanulja mégis, mert mégsem olyan ördögi mesterség az!

A másik képünk a hadsereg kiegészítő elemét, az előőrsön levő huszárokat ábrázolja. Azt mondja a nóta, hogy a huszár az isten legszebb katonája, a nótaacináló elfeledte hozzátenni még azt, hogy egyuttal a leggyorsabb katonája is. Háboruban, ha gyors támadásról vagy szó, a generális urak a gyorslovu huszárgyerekeket küldik a tűzbe, a kik a nyereg kápájára dülve egy szempillantás alatt az ellenség előtt teremnek s a huszár-kardvágások

rendszerint megritkitják az ellenséges sorokat. Harmadik képünk tüzekeket ábrázol munkaközben. Az ágyunak is nagyfontosságú szerepe vagy a modern harcászatban; egy-két tüzerüteg tüzelése sokszor képes kizökkenteni egy egész hadsereget állásából. A tüzekek képünkön éppen az ágyuk czélbaállításával foglalkoznak. Gyorsan és biztosan kell dolgozni ilyenkor, mert sokszor csak néhány másodpercig mutatkozik az alkalmas czél. A következő pillanatban el fognak dördülni az ágyuk, a mi a kezdő tüzekeket alaposan megremegteti.

Szótagrejtvény.

Fuzekas Bertalan-tól.

A divatnak ez a legkedveltebb tárgya,
Sokszor szél uramnak kedves játszótársa.
Rövid kéttagu szó öt betűvel, melyből
Ha egyet elveszel: e nélkül összedől
Minden a világon; s ha még egyet véssz el:
Kezedben forgatod nappal avagy éjjel.
S végül ha a négyet visszára olvasod:
Egy ásványnak nevét bizton feltalárod.

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni.
Megfejtési határidő december 16.

Lapunk 48. számában közölt számrejtvény megfejtése:

„Fortuna szekerén okosan ülj,
Ugy forgasd tengelyét, hogy ki ne dülj“.

Helyesen fejtették meg: Seregélyi Ferenczné, Nagy Iboylka, Józsa Sándor, Daróczy Mihály, Szuh József, Tallósi gazdakör, Radotie István, Bellán Mátyás, Német József, Német Imre, Balog Mihály, Tóth Emil, Hvezda Károly.

A sorshuzásnál a Tallósi gazdakör neve jött ki elsőnek, kinek a kitűzött jutalomdíj gyanánt Mikszáth Kálmán: „A fészek regényei“ című regényét küldöttük meg.

ELSŐRANGU HAZAI GYÁRTMÁNY.

Gőzcséplők

Pontos cím:

ELSŐ MAGYAR

GAZDASÁGI GÉPGYÁR

részvénytársulat

BUDAPESTEN.

Ekek

Magyarország legnagyobb és egyedüli

gazdasági gépgyára,

mely a gazdálkodáshoz szükséges

összes

gazdasági gépeket gyártja.

Rendelések megtétele előtt kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni.

RÉSZLETES ÁRJEGYZÉKKEL

és szakszerű felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Szecskaavágók
Morzsolók

LEVELES-SZEKRÉNY.

B. I. urnak, Bírúnd. A decz. 19-iki tárgyaláson okvetlenül ügyvéddel kell magát képviseltetnie, mert felek a törvényszék előtt személyesen meg nem jelenhetnek. Ha már ezt úgy sem kerülheti ki, egyéb ügyes-bajos dolgában is kérje ki az ügyvéd tanácsát, mert mi az ügyek közelebbi ismerete nélkül ilyen dologban tanácsot nem adhatunk jó lelkiismerettel. — **H. P. urnak, Fegyvernek.** Mivel a 200 frt levonása a végrendeleten alapszik s az örökhagyó apának ehhez joga lett volna akkor is, ha életében Önnek a 200 frtot érő ingókat nem is adta volna át, a per, a melyről szó van, semmi sikerre sem vezetne. Jobb lesz tehát annak békét hagyni és a dolgokba belenyugodni. — **G. L. urnak, Káptalanfalva.** Ha a haszonbérleti idő lejárt, a káptalan egészen szabadon rendelkezik a földjeivel, addig azonban senkit sem kényszeríthet magasabb bért fizetésre. Az örökváltságot csakis a káptalan adhatja meg, annál keil tehát kérni. Kényszeríteni a válságra nem lehet őt. Ha Önök a vadászati jogot mindig gyakorolták, akkor ne engedjék maguktól elvenni, mert akkor Önöket illeti.

Sorsjegyekről. **V. S. Héreg, N. S. Vukovár, D. J. Szebelléb, V. Zs. Rimaszombat, B. J. Ludas, K. M. Znióvár, K. L. Komárom, K. M. Er-Adony, K. J. B.-Gyarmat, Sz. L. Sály, M. Letenye, Cs. Gy. Szolnok, R. Tokoly.** *Sorsjegyeiket nem húzták ki.* **O. G. Tordinca, B. M. Aszód.** Tessék megírni azt is, hogy milyenek a sorsjegyek.

Budapesti placzi árak.

Budapest, december hó 10-én.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) *Buza* 76—81 kg *iszavidéki* 10.00 frttól 10.75 frtig, *pestvidéki* 9.95 frttól 10.70 frtig

ORSZÁGOS MAGYAR

KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ-SZÖVETKEZET

BUDAPESTEN, VIII. ker., József-körut 8.

Alakult 1894. évben.

Elnök: Teleki Géza gróf. Alelnök: Csávossy Béla. Igazgatósági tagok: Andrassy Géza gróf, Rujanovics Sándor, Dessewffy Aristid, Püspöky Emil, Rubinek Gyula, Szentkirályi Kálmán, Szilassy Zoltán, Szónyi Zsigmond, Teleki Sándor gróf. — Vezérigazgató: Szónyi Zsigmond.

Az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönség általános elismerése szerint híven megfelel hivatásának: folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes megelégedését vivta ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kincstári bélyeggel; minden más illeték kizárásával.

A szövetkezet elfogad

6 és 12 évre szóló jégbiztosításokat

is és a feleknek 6 éves biztosításnál 10%, 12 éves biztosításnál 20% **díjengedményt** ad, mely a díjból évről-évre levonatik. A jégbiztosítási feltételek mindenben a gazdák kívánalmainak felelnek meg.

Kis gazdák, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal termésüket biztosítják 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az **Igazgatóság Budapestben, (József-körut 8. sz.)** és a **vidéken létesített ügynökségek.**

fehérmegeyi 10.00 frttól 10.75 frtig, *bácskai* 10.25 frttól 10.75 frtig
bánsági 9.80 frttól 10.55 frtig.

Rozs 70—72 kg. 8.40 frttól 8.55 frtig.

Árpa: takarmánynak 60—62 kg. 6.20 forinttól 6.50 frtig
égetni való 62—64 kg. 6.80 frttól 7.60 frtig, *sörfőzdei* 64—66 kg 7.80 frttól 8.70 frtig.

Zab 39—41 kg. 5.75 frttól 6.10 frtig.

Tengeri 78—82 kg. 5.50 frttól 5.55 frtig.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
	16.70	16.10	15.60	15.00	14.30	13.80	12.40	10.20	5.80

Buzakorpa, finom 4.00—4.10, durva 3.90—4.00 frtzsákkal együtt

Marhavásár fizetnek páronként: *elsőrendű jármos ökörért* 317—355 frtig; *középmínőségűért* 275—295 frtig; *gyenge minőségűért* 210—240 frtig; *hízott magyar és tarka ökör jobb minőségű.* mm.-ként élőszulyban 32—35 frtig, *hízott magyar és tarka ökör középmínőségű* 29—32 frtig. *Fejős tehén,* magyarfajt 28—30 forintig, tarka 23—24 frtig mmként. *Élő borju* 1 kgr. élőszulyért fizetnek minőség szerint 32—46 krt. *Vágott borju* 1 kgr. hussulyért fizetnek 45—62 krt.

Baromfivásár. *Lud,* sovány, páronként 1.80—2.90 frtig, *kacsa* 1.80—2.80 frtig, *tyúk* 1.00—1.40 frtig, *csirke* 65 kr.-tól 110 krig, *kaplan* 1.80—2.60 frtig, *pulyka* 1.60—5.00 frtig.

Egyéb magvak: *mák* 38—40 frt; *bab* fehér nagyszemű 6.20—6.40 frt, *apró* 6—7.00 frt, *tarka* 5—5.30 frt, *lenese* 8—9 frt. *borsó* héjas 8.00—12.00 forint, *köles* 4.30—4.70 frt, *kendermag* 7.95—8.00 frt, *repce* 12.75—13.00 frt. *löhére* 45—50 frt mm.-ként.

Takarmányvásár. *Régi széna* 2.30—3.40 frt, *muhar* 2.60—3.30 forint, *zsepszalma* 1.50—1.60 frt, *alomszalma* 1.50—1.60 frt.

Juhvásár: *hízalt ürü* páronként 19.00—20.00 frt, *feljavított juh* 16—18 frt, *küverő juh* 11.00—12.00 frt, *kecske* 13—15 frt.

Vegyesek. *Tojás* 100 drb. 3.00—3.40 frt. *Szalonna* 58—62 krajczár. *Vaj* Ia. 810—120 kr., Ha. 70—110 kr. *Olvasztott vaj* 60—60 kr. *Méz* sárga csurgatott 40—70 kr. *Burgonya* sárga 190—2.25, rózsa 1.30—1.80, közönséges 1.10—1.50 kr., *paprika* 30—60 frtig, *hüvelyes paprika* 18—52 frtig métermázsánként.

MEGJELENT

a

Köztelek

Zsebnaptár

1899-ik évre.

Szerkesztik és kiadják:

Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán.

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület titkárai.

A zsebnaptár a „FÜGGETLEN UJSÁG” előfizetőinek bérmentes küldéssel együtt 1 frt **60** kr.

 Bolti ára **2** forint.

Megrendelhető a

„FÜGGETLEN UJSÁG”

kiadóhivatalában,

Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

Kölcsön a valódi becsérték háromnegyed részéig 20—60 év közti időre **készpénzben**. Birtokos felmondhat, pénzintézet nem mondhat fel. Csekély kamattal tőke is törlesztetik. — **Lebonyolítás legrövidebb idő alatt.**

— Convertálás bélyeg- és illetékmentes. — **Semmi előleges költség.**

Minden felvilágosítás **díjtalan**. Beküldendő csakis telexkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv másolat.

Ingtalan- és Jelzalog-Forgalmi-Intézet,

Budapest, VI., Váci-körút 39.

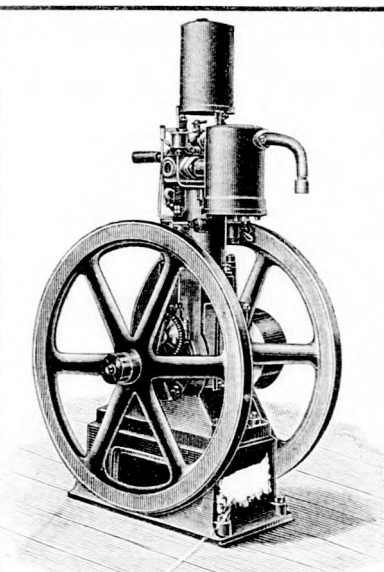
Intézetünk az egyedüli, mely az ország minden megyéjéből, hatóságok, testületek és a legtekintélyesebb földbirtokosok által okmány szerűleg ajánlva van.

Ganz és Társa

vasöntöde és gépgyár részv.-társaság

B U D A P E S T E N.

Petroleum és benzinmotoraink,

petroleum és benzin
lokomobiljaink
(Bánki és Csonka szab.
rendszere.)

**adómentes ásványolajjal
a legolcsóbb
hajtóerő.**

**Hatósági engedély
nélkül**

bárhon felállítható.

**nem tűzveszélyes,
egyszerű, tartós
szerkezetű,
gépészre nincs
szükség.**

Árjegyzéket kívánatra küldünk.

A „FÜGGETLEN UJSÁG“

kiaóhivatalában

megrendelhető a

Magy. Földmivelők Naptára.

Ára postai küldéssel együtt

35 krajczár.

1897. évi forgalom: 25,223 mm.

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség

figyelmét

a budapesti

gyapju-aukcziókra

melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen július és szeptember hónapokban tartatnak meg.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. A. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek.

Mindennemű felvilágosítással szolgál:

HELLER M. s Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

GRAEPEL HUGÓ

gép- és rostalemez-gyár, malomépítész

Budapesten, V. ker., Külső váci-út 46. szám.

Marshall, Sons & Co. Lmtd

angolszászi gépgyár vezérigényőke ajánl utolérhetlen szerkezetű és minőségű Marschal-féle

gőzmozgonyokat és gőzcséplőgépeket,

szabadalmazott

kombinált gabona- és lóhere cséplőgépeket két cséplődobbal,

szabadalmazott gabonacséplőgépeket kombinálva kukoriczamorzsolóval, — Gibás-féle szabadalmazott kazalozó készüléket (golyát), Harrison-féle „Albion” őrlőgépeket.

Malomépítészeti osztályom elvállal gazdasági malmok, magas- és félmagas- és vasmórló-malmok teljes berendezését és takarmánykamrák felállítását.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

A NAGY KRACH!

New-York és London nem kimélték meg az európai szárazföldet és ezért egy nagy ezüstáru-gyár indítatva érezte magát, hogy az egész készletet csak a munka-erő egy kis kárpótlása ellenében eladja. En meghatalmazva vagyok ezen megbízást teljesíteni. En hát bárkinek megküldöm a követ-kező tárgyakat pusztán a kárpótlásért, **6 frt 60 krétt;** és pedig:

6	darab	finom asztali kést,	valódi angol pengével,
6	"	amerikai szab. ezüst vellt	egy darabból,
6	"	"	" evőkanalat,
12	"	"	" kávéskanalat,
1	"	"	" levestermőt,
1	"	"	" tejtermőt,
2	"	"	" tejás-serleget,
6	"	angol Viktoria-tálca,	
2	"	igen hatásos gyertyatartó,	
1	"	teaszűrőt,	
1	"	finom cukorporzó	

44 drb összesen 6 frt 60 kr.

Mind e fenti **44** tárgy előbb 40 forintba került 's most csak **6 frt 60 kr.** minimális áron kapható. — Az amerikai szabad. ezüst egy kívül-belül fehérém, mely ezüst színt 25 esztendőig is meg-tartja, a miért szavatoltatik. Legjobb bizonyíték, hogy ezen hirdetés

nem csalás. Kötelezem magam itt, a nyilvánosság előtt, bárkinek, kinek az áru nem tetszik, a pénzt visszaadni és senki sem mulassza el azt a kedvező alkalmat, hogy ezen diszes garnitúrát megszerezze, mely gyönyörű karácsonyi és ujévi ajándéku

továbbá minden jobb háztartásba kiválóan alkalmas.

Egyes egyedül kapható

HIRSCHBERG A.-NÁL az egy. amerikai szab. ezüst-gyárak főigynöksége
Wien, II., Rembrandtstrasse 19-17. Telefon 7114.

Szétküldés a vidékre utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében.

Ehhez **TISZTÍTÓPOR 10 kr.**

Valódi csak az oldalait látható védjeggyel (egészségi fém).

Kivonat az elismerő levelekből:

A küldeményt megkaptam s nagyon meg vagyok vele elégedve, kérek még egy küldemény remek garnitúrát 6 frt 60 krétt. Kolozsvár, **Báró Bánffy**né.

A remek garnitúrával teljesen meg vagyok elégedve. Laibach, **Bartusch Otto**, kapitány a 37. gyalogezrednél.

A küldeményt megkaptam és azzal teljesen meg vagyok elégedve, kérek még egy ugyanilyen küldeményt. Bozovics, **Keresztes Sándor**, főszolgabíró.

ALFA SEPARATOR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
ezelőtt **PFANHAUSER & Co.**
ALFA-SEPARATOROK (LEFÖLŐZŐ-GÉPEK)
MINDENFÉLE TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.
Tejgazdasági telepek teljes felszerelése.
* **BUDAPEST** *
VII. ERZSÉBET-KÖRÚT 45.
(ROYAL SZÁLLODA)

Veszünk

Luczerna

Lóhere

stb. magvakat a legmagasabb napi áron.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

I^a Rézgálicz 98-99%

jegecekben és örölve és egyéb permetező anyagok továbbá

Szuperfoszfát, chilisalétrom, **Szőlőtrágya-compositio**
kénsavas-káli,
kénsavas-ámmon,

és egyéb műtrágyaféléket legjutányosabban ajánl:

a „Hungária“ műtrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság Budapest, Váci-körút 21.

„Patria“ irodalmi és nyomdai részvénytársaság, Budapest, (Köztelek.)